

STANOWISKO

MAZOWIECKIEJ RADY ZDROWIA PSYCHICZNEGO

z 15 listopada 2021 roku

w sprawie zmiany organizacji i finansowania opieki psychiatrycznej w Polsce

Stan ochrony zdrowia psychicznego w Polsce wymaga radykalnych zmian. Obecnie psychiatria jest obszarem mocno zaniedbanym, który uległ dodatkowemu pogorszeniu przez aktualną sytuację pandemiczną. Na podstawie „Analizy szpitali psychiatrycznych w Polsce za rok 2019 oraz 2020”, opracowanej we współpracy wszystkich samorządów wojewódzkich w Polsce stwierdzono pogarszające się wyniki finansowe podmiotów, które udzielają świadczeń w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień. Analiza objęła łącznie 50 podmiotów leczniczych udzielających ww. świadczeń. Z analizy wynika że łączna suma strat w 2019 r. wyniosła 66,7 mln zł, natomiast rok 2020 wykazał ponad 186 mln zł strat. Główną przyczyną ww. wyników był wzrost kosztów ogółem nieproporcjonalny do przychodów ogółem. Należy podkreślić, iż pogorszenie się wyników finansowych w analizowanej grupie podmiotów dotyczyło świadczeń stacjonarnych udzielanych całodobowo.

Mazowiecka Rada Zdrowia Psychicznego proponuje przeprowadzenie nowej wyceny świadczeń, która poprzedzona powinna zostać rzetelną analizą z uwzględnieniem aktualnych danych dotyczących kosztów. Stosowne działania Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji w obszarze taryfikacji świadczeń oraz standardu rachunku kosztów doprowadziłyby do pozytywnej zmiany nie tylko dla samych świadczeniodawców ale także miałyby korzystny wpływ na dostępność do opieki psychiatrycznej dla pacjentów. Ponadto należy zaznaczyć, że rzeczywiste koszty świadczeń opieki zdrowotnej w zakresie psychiatrii zapewniłyby odpowiedni podział środków finansowych oraz ułatwiłyby stworzenie lepszych, dokładniejszych planów rozwojowych ochrony zdrowia psychicznego w Polsce.

Niepokój budzi fakt, że na opiekę psychiatryczną, w tym leczenie uzależnień (wspólnie dorośli i dzieci), od lat przeznaczają się 3,4-3,5 proc. z budżetu Narodowego Funduszu Zdrowia, z czego jedynie 0,7 proc. całego budżetu na zdrowie to środki dedykowane dzieciom. Przy tak niskim poziomie finansowania nie ma możliwości na prowadzenie działań naprawczych w zakresie psychiatrii dorosłych oraz dzieci i młodzieży. Aktualny poziom finansowania nie pozwala na utrzymanie dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej z zakresu psychiatrii nawet w dotychczasowym, ograniczonym zakresie. Zwiększenie nakładów finansowych jest konieczne do rozpoczęcia procesu odbudowania zasobów kadrowych, częściowo poprzez powrót lekarzy do pracy w systemie finansowanym ze środków publicznych. Niestety brak jest perspektyw na przyszłość.

Ochronę zdrowia psychicznego należy traktować jako jedną z najważniejszych kwestii zdrowia publicznego. Tymczasem system publicznej ochrony zdrowia psychicznego jest traktowany marginalnie. Biorąc pod uwagę obecną sytuację epidemiologiczną, związana z COVID-19 możemy

spodziewać się pogorszenia i tak już trudnej sytuacji w psychiatrii. U ludzi izolujących się, samotnych zwiększa się ryzyko wystąpienia problemów psychicznych. Obecnie pomocy potrzebują ludzie, którzy do tej pory dobrze sobie radzili, nie mieli problemów emocjonalnych, a teraz zgłaszają się z objawami lękowymi, zaburzeniami nastroju, bezsennością, czy objawami somatyzacyjnymi i neuropsychiatrycznymi. Liczba osób z problemami psychicznymi będzie rosła, co w nieunikniony sposób wiąże się ze wzrostem kosztów w obszarze ochrony zdrowia psychicznego. Biorąc pod uwagę coraz większe zapotrzebowanie na specjalistyczną opiekę psychiatryczną powinna ona stać się priorytetową wartością. Osoby z zaburzeniami psychicznymi powinny mieć zapewnioną wielostronną i powszechnie dostępną opiekę zdrowotną oraz inne formy opieki i pomocy niezbędne do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.

Wobec powyższego Mazowiecka Rada Zdrowia Psychicznego zwraca się do Ministra Zdrowia o zmianę organizacji i finansowania opieki psychiatrycznej w Polsce, w tym o przeprowadzenie nowej wyceny świadczeń, która uwzględniać będzie rzeczywiste koszty w ochronie zdrowia psychicznego. Odpowiednie zmiany powinny umożliwić lepsze planowanie strategii rozwoju ochrony zdrowia psychicznego w Polsce.

Anna Mosiołek

Przewodnicząca Mazowieckiej
Rady Zdrowia Psychicznego